СТАНОВИЩЕ
за дисертация:

"ХАРАКТЕРИЗИРАНЕ И МОДЕЛИРАНЕ НА ПСИХОЛОГИЧЕСКИТЕ РЕСУРСИ КАТО ФАКТОРИ ЗА УСПЕХ ПРИ ПОСТИГАНЕ НА ЛИЧННИ ЦЕЛИ "

Автор: ЛАВИ СИГМАН
докторант към Катедра „Психология“ във ВСУ „Черноризец Храбър“
за присъждане на образователна и научна степен “доктор”
Област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки,
Професионално направление: 3.2.Психология

Научен ръководител: проф. д-р Минко Хаджийски

1. **Биографични данни за докторанта.**

Кариерното развитие на докторанта е в съответствие с избраната от него тема – той е преподавател по педагогика, предприемачество и иновации в Академичен колеж „Гордън“ в Израел. Организационен сътрудник и съветник по иновации е над 15 години. Демонстрира траен и задълбочен интерес в сферата на педагогическите и психологическите науки.

2. **Актуалност на дисертацията.**

Дисертационният труд е актуален, социално значим и практически ориентиран. Той съотнася личностните характеристики към психичното благополучие, което го определя като иновативен. Направеното емпирично изследване и последващите го изводи и обобщения придават завършеност на труда.

3. **Данни за дисертацията и автореферата**

Дисертационният труд е в обем от 205 страници и съдържа увод, три логически свързани глави, заключение, литература и приложения. В структурно отношение отговаря на изискванията за такъв тип разработка.

Текстът е четивен, но и научно аргументиран. Използваната литература е от 561 литературни източника на английски език и е релевантна на проблематиката.

Във въведението са положени основанията за избора на тема, социалната значимост на проблема, добре са формулирани обекта и предмета на изследването, целите, задачите и съвременния контекст, който отвежда до социалните бедствия и специфичността на личностните характеристики, които позволяват на личността да се съхрани. Така представеното теоретично и емпирично проучване се доближава до теорията за резилианс-факторите, която извежда протективните личностни черти като предпоставка за преживяване на неблагополучия. Впечатлява броят на изследваните лица – 288, което е достатъчна извадка за подобен тип научна разработка.

В първа глава „**ТЕОРИИ НА ЛИЧНОСТТА И ЧЕРТИТЕ И НАЧАЛОТО НА НОВА ТАКСОНОМИЯ НА ХАРАКТЕРИСТИЧНИТЕ ТИПОЛОГИИ**“ представлява добре структурирано обзорно-аналитично представяне на водещи теории в сферата на психология на личността и по-специално – на диспозиционните теории, като тук са изведени четири значими конструктции, обвързани с благополучието на личността – т.нар. „търсещи характеристики“, характеристики на отношенията, характеристики на емоционалното управление и оперативни характеристики. Текстът е поднесен с необходимата агрументираност, разбиране, цитирането е по правилата. Малко повече аналитични разсъждения биха допринесли за по-адекватното представяне на теориите.

Във втората глава „**ОСНОВИ НА КВАДРИАРХИЧНИЯ МОДЕЛ**“ се анализират 19 личностни характеристики, които стъпват на четирите констукции, представени в предходната глава. Ориентацията в интерпретацията на докторанта е към претенции за създаване на модел, който да помогне на личността да се справи в ситуация на криза.

Напълнените със съдържание личностни характеристики, могат да се определят като наднационални и това дава основание за определянето на квадриархичния модел като принос за научната разработка.

Третата глава представлява добре структурирано и отлично изпълнено изследване, в което са прецизно формулирани всички компоненти и което позволява да се доверим на емпиричните данни, анализи и обобщения в четвъртата глава. Визуализирането на резултатите под формата на таблици и диаграми позволява по-цялостното им възприемане. Дискусията в края на четвърта глава превръща читателя в изследовател, което поставя труда на високо научно равнище.

Заключението е в достатъчна степен обобщаващо, приложенията допринасят за изграждането на по-пълна представа за теоретико-практическото изследване.

Авторефератът в кратък вид предава съдържанието на дисертационния труд. Публикациите /4бр./ съответстват на изследователската проблематика и покриват минималните наукометрични изисквания – 80 т.

4. Научни приноси

Приемам формулираните от докторанта приноси и ги коментирам по следния начин.

Теоретични приноси:

- Направен е комплексен и задълбочен анализ на психологическите теории, отнасящи се до личностните характеристики и е съотнесен към психичното благополучие, като това е позволило създаването на т.нар. „квадрархичен модел“ .
- Разработен е четирикомпонентен изследователски модел, включващ 19 личностни характеристики, който е позволява да се проучат предикатори, които влияят върху психичното благополучие на личността.

Практически приноси:

- Конструирано е подходящо на изследователските хипотези емпирично изследване, което е отлично реализирано и резултатите от него позволяват да се конструират други подобни изследвания, отнасящи се до взаимовръзката между личностни характеристики и психично благополучие.
- Издигнатите хипотези са доказани с подходящ инструментариум, с впечатляващ брой изследвани лица и съвременна статистическа обработка на данните.
- Резултативните изводи са съотносими съм динамиката на съвременния свят и позволяват да се прилагат в професионалната практика, в изследвания и проучвания, свързани с различни организации и групи.

5. Бележки и препоръки.

Към труда могат да се направят следните препоръки – първи да се задълбочи теоретичния анализ, който да даде основания за направените изводи и второ, да се издаде трудът в книжно тяло, с цел неговото популяризиране.

6. Заключение.

На базата на гореизложения анализ, предлагам на уважаемото жури да присъди образователна и научна степен „Доктор“ на Лави Сигман Област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление: 3.2.Психология с дисертационен труд на тема: „ХАРАКТЕРИЗИРАНЕ И МОДЕЛИРАНЕ НА ПСИХОЛОГИЧЕСКИТЕ РЕСУРСИ КАТО ФАКТОРИ ЗА УСПЕХ ПРИ ПОСТИГАНЕ НА ЛИЧННИ ЦЕЛИ“, като аз ще гласувам **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

20.02 2022 г. Подпис:…….

гр. В.Търново проф.дн Красимира Петрова